

Crna Gora
Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije

**AKCIONI PLAN
ZA RAZVOJ eGOVERNMENTA
DO 2016. GODINE**

Podgorica 15. jul 2013. godine

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
2. STRATEŠKI I PRAVNI OKVIR	3
3. KLJUČNI CILJEVI.....	6
3.1 Unapređenje poslovnih procesa i smanjenje administrativnih barijera u organima uprave Crne Gore.....	7
3.2 Povećanje efektivnosti i upotrebe eUprave	8
3.3 Unapređenje transparentnosti u donošenju odluka Vlade Crne Gore	10
3.4 Učešće građana i preduzeća u kreiranju politike procesa	10
3.5 Elektronske javne nabavke	11
3.6 Unapređenje IT okruženja i digitalne pismenosti.....	11
3.7 Interoperabilnost	13
3.8 eID – elektronska identifikacija.....	13
3.9 Prekogranične elektronske usluge.....	14

1. UVOD

eGovernment ili **eUprava** označava način organizovanja javnog menadžmenta u cilju povećanja efikasnosti, transparentnosti, lakoće pristupa i mogućnosti odgovora na zahtjeve građana i privrednih subjekata. eUprava predstavlja i obezbjeđivanje servisa javne administracije građanima i biznisu primjenom informaciono-komunikacionih tehnologija.

Akcioni plan za razvoj eGovernmenta je dokument koji daje jasne smjernice i specifikaciju konkretnih akcija za razvoj elektronske uprave za period važenja aktuelne Strategije razvoja informacionog društva 2012 – 2016. godine.

Akcioni plan proizilazi direktno iz strateških pravaca, analize stanja, aktuelnih trendova i ciljeva koji se žele postići u pojedinim oblastima i upravi u cijelini.

Napomene date u ovom dokumentu treba smatrati orijentacionim uputstvom, kao smjernice za razvoj elektronske uprave u cjelini.

2. STRATEŠKI I PRAVNI OKVIR

Glavni cilj Strategije razvoja informacionog društva od 2012. do 2016. godine je planiranje aktivnosti kojima će se maksimalno iskoristiti društveni i ekonomski potencijal ICT-a, naročito interneta kao značajnog sredstva privredne i društvene djelatnosti.

Reformski koraci predviđeni usvojenom Strategijom odnose se na ubrzan razvoj ICT sektora i broadbanda u Crnoj Gori i osnov su za dalji razvoj eUprave. Ostvarivanjem preduslova i definisanjem pravaca daljeg razvoja u ovoj oblasti, povećava se zainteresovanost, podstiče konkurencija i obezbjeđuju investicije u ICT sektor i broadband. Podsticanje krajnjih korisnika na korišćenje ICT alata i servisa u svakodnevnom životu i poslovanju, uz obezbjeđivanje primjene najsavremenijih tehnoloških dostignuća, jedan je od osnovnih ciljeva Strategije.

Postupkom implementacije ključnih ciljeva Strategije, učešće ICT sektora u BDP-u će se uvećati za 50%, dok će se i radna snaga u ICT sektoru takođe povećati za 50%. Osiguravajući simetričan broadband pristup (agnostik pristup), poboljšaće se mogućnost pristupa velikim brzinama, i to:

- 10Mbps za 50% populacije do 2014. godine,
- 10Mbps za 100% populacije i 30Mbps za 50% populacije do 2016. godine.

Efikasna primjena Strategije će uticati na masovno ICT i Internet prihvatanje i visok stepen i kvalitet digitalnog uključivanja. Do 2014. godine očekuje se korišćenje Interneta od 70% i 80% do 2016. godine. Što se tiče broadband pristupa, uspješnim sprovođenjem predviđenih aktivnosti Strategije, nivo očekivanja je od 25% do 2014. godine i 40% do 2016. godine.

U cilju obezbjeđenja jedinstvene ulazne tačke u e-upravu, izrađen je Portal e-uprave za jednostavan i korisnički pogodan pristup informacijama i servisima e-uprave preko Interneta za građane, poslovne subjekte, zaposlene u samoj upravi, strance, pojedince i organizacije.

Kako Portal e-uprave predstavlja jedinstvenu tačku pristupa građana i privrednih subjekata radi korišćenja odgovarajućih online e-servisa, Strategijom je definisana široka dostupnost najviše korišćenim elektronskim uslugama državne uprave, i to: dostupnost od 100 najčešće korišćenih usluga državnih organa i lokalne samouprave na portalu eUprava do 2014. godine, odnosno 200 servisa do 2016. godine.

Kao što je predstavljeno u Digitalnoj Agendi za Evropu, rast broadband tržišta mora biti državni prioritet kod svih razvijenih tržišta, jer je široko priznat kao jedna od ključnih platformi za cjelokupni društveno-ekonomski razvoj.

„Crna Gora – digitalna država: zemlja koja je prepoznala društveni i ekonomski potencijal ICT-a i broadband-a” vizija je razvoja informacionog društva. Za realizaciju vizije identifikovano je pet stubova razvoja (**ICT održivost, ICT za društvenu zajednicu, ICT za državnu upravu i ICT za ekonomski razvoj, razvoj medijskog i radio-difuznog tržišta**), koje prate deset programa sa pojedinačnim ciljevima i zadacima, kao i akcionim planom za realizaciju.

Kao što se vidi iz gore navedenog, eUprava zauzima posebno mjesto u Strategiji.

Slijedećim zakonima je uređena oblast informacionog društva u Crnoj Gori:

- 1) Zakonom o elektronskom potpisu** (“Sl.list RCG” br. 55/03, 31/05) uređuje se upotreba elektronskog potpisa u pravnom prometu, upravnim, sudskim i drugim postupcima, kao i prava, obaveze i odgovornosti pravnih i fizičkih lica u vezi sa elektronskim certifikatima, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.
- 2) Zakonom o elektronskom dokumentu** (“Sl. list CG”, br. 5/08) uređuje se način upotrebe elektronskog dokumenta u pravnom prometu, upravnim, sudskim i drugim postupcima, kao i prava, obaveze i odgovornosti privrednih društava, preduzetnika, pravnih i fizičkih lica, državnih organa, organa

državne uprave, organa jedinica lokalne samouprave i organa i organizacija koje vrše javna ovlašćenja u vezi sa elektronskim dokumentom, ako zakonom nije drukčije određeno.

- 3) **Zakonom o digitalnoj radio-difuziji** ("Sl. list CG", br. 34/11) uređuju se način i uslovi za digitalnu zemaljsku radio-difuziju, postupak prelaska sa analogne na digitalnu radio-difuziju i druga pitanja od značaja za digitalnu radio-difuziju.
- 4) **Zakonom o elektronskim komunikacijama** ("Sl. list CG", br. 50/08, 70/09, 49/10 i 32/11) propisuje se obavljanje djelatnosti elektronskih komunikacija, nadležnosti, status, način finansiranja i djelokrug rada Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, u oblasti elektronskih komunikacija, rješavanje sporova između subjekata na tržištu elektronskih komunikacija, pitanja pružanja Univerzalnog servisa, procedure za racionalno korišćenje ograničenih resursa, pitanja zaštite interesa korisnika usluga, prava i obaveze po pitanju tajnosti elektronskih komunikacija, oblast nadzora i druga pitanja u vezi sa elektronskim komunikacijama.
- 5) **Zakonom o poštanskim uslugama** ("SL. list CG", br. 57/11) uređuju se uslovi i način obavljanja unuverzalne i drugih poštanskih usluga, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje poštanskih usluga.
- 6) **Zakonom o informacionoj bezbjednosti** ("Sl. list CG", br. 14/10) obezbjeđuje se primjena mjera i standarda informacione bezbjednosti, što podrazumijeva stanje povjerljivosti, cjelovitosti i dostupnosti podataka. Po ovom Zakonu obavezni su da postupaju državni organi, organi državne uprave, organi jedinica lokalne samouprave, pravna lica sa javnim ovlašćenjima i druga pravna i fizička lica koja ostvaruju pristup ili postupaju sa podacima. Ovaj Zakon ne primjenjuje se na podatke čija se informaciona bezbjednost obezbjeđuje u skladu sa propisima kojima se uređuje tajnost podataka.
- 7) **Zakonom o centralnom registru stanovništva** ("Sl. list CG 49/07) utvrđuje se sadržina centralnog registra stanovništva Crne Gore, razmjena, vođenje, održavanje, čuvanje i korišćenje podataka, određivanje i upotreba lične identifikacione oznake i uređuju druga pitanja od značaja za centralni registar stanovništva.
- 8) **Zakonom o elektronskoj trgovini** ("Sl. list RCG", br. 80/04 i "Sl. list CG", br. 41/10) uređuje se pružanje usluga na razdaljinu, uz naknadu, putem elektronske opreme za obradu i skladištenje podataka na lični zahtjev korisnika, odgovornost davalaca usluga informacionog društva i pravila u vezi sa zaključivanjem ugovora u elektronskoj formi.
- 9) **Zakonom o elektronskim medijima** ("Sl. list CG", br. 46/10, 40/11 i 53/11) uređuju se prava, obaveze i odgovornosti pravnih i fizičkih lica koja obavljaju djelatnost proizvodnje i pružanja audiovizuelnih medijskih usluga, usluga elektronskih publikacija putem elektronskih komunikacionih mreža nadležnosti, status i izvori finansiranja Agencije za elektronske medije, sprečavanje nedozvoljene medijske koncentracije, podsticanja medijskog

pluralizma i druga pitanja od značaja za oblast pružanja AVM usluga, u skladu s međunarodnim konvencijama i standardima.

- 10) Zakonom o primjeni propisa kojima se uređuje zaštita prava intelektualne svojine ("Sl. list RCG", br. 45/05)** određuju se organi nadležni za primjenu propisa u oblasti intelektualne svojine, postupak za preduzimanje mjera od strane nadležnih organa kada postoji sumnja da se proizvodnjom, kupovinom, prodajom odnosno stavljanjem u promet, emitovanjem ili korišćenjem određene robe povređuju prava intelektualne svojine i određuje visina kazni za privredne presteupe i prekršaje.

Obzirom na to da elektronska uprava pokriva praktično sve oblasti (npr: eZdravstvo, eObrazovanje, eUključivanje i sl), pojedinačni zakoni koji uređuju ove oblasti nijesu navedeni, već će se ovim dokumentom dati smjernice za unapređenje postojećih zakona u cilju daljeg razvoja elektronske uprave.

3. KLJUČNI CILJEVI

Ovaj Akcioni plan ima za cilj da do 2016. godine, 50% građana Crne Gore i 80% preduzeća imaju koristi od eGovernment servisa. Javna uprava biće prepoznata po tome što će biti otvorena, fleksibilna i spremna na saradnju u njihovim odnosima sa građanima i privredom. To znači: brzu e-registraciju preduzeća, e-katastar nepokretnosti, e-javne nabavke, dostupnost različitih informacija kao što su novi zakoni i uredbе, obavještenja o javnim radovima, provjera dugovanja po osnovu poreza, plaćanje obaveza online, dobijanje različitih dokumenata i, na kraju, neograničen, brz i besplatan pristup javnim informacijama.

U cilju implementacije eUprave u Crnoj Gori, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunicije je sprovedo projekat internet portal eUprave – www.euprava.me, kojim je omogućeno svim institucijama državne uprave i jedinicama lokalne samouprave da pružaju usluge fizičkim i pravnim licima, kao i drugim institucijama elektronskim putem.

Portal predstavlja jedinstveno mjesto na internetu na kojem se nalaze sve elektronske javne usluge koje nude organi državne uprave. Podržana je elektronska identifikacija korisnika (građana i pravnih lica), informisanje, elektronska interakcija između korisnika i organa uprave, popunjavanje elektronskih formulara, elektronsko plaćanje taksi, dostavljanje zahtjevanih dokumenata i drugo. Portal je dostupan preko interneta ili mreže državnih organa uprave, uz adekvatnu portabilnost na svim web orijentisanim platformama. Portal ima atraktivan dizajn i vizuelnu prepoznatljivost nacionalnog portala. Osnovni principi na kojima je izgrađen Portal su: sigurnost, kontrola, jednostavnost, transparentnost, servisi kreirani po potrebi korisnika,

proširivost, fleksibilnost i prilagodljivost izgleda, prilagođavanje osobama sa posebnim potrebama, lično i za svakoga, bilo kada–bilo gdje, povezivanje sa drugim sistemima. Na portalu se trenutno nalazi 58 usluga koje pružaju: Agencija za duvan, Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Agencija za zaštitu životne sredine, Ministarstvo finansija, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije, Poreska uprava, Uprava carina, Uprava za antikorupcijsku inicijativu, Uprava za kadrove, Uprava za zaštitu konkurencije, Zavod za statistiku MONSTAT.

Aktivnost: Obezbijediti da Portal eUprave bude centralna i jedinstvena kontaktna tačka pristupa i ostvarivanja e-servisa za građane i privredne subjekte – centralna tačka za ostvarivanje elektronskih servisa.

Nadležnost: MIDT

Rok: 2013 – 2016.

Aktivnost: Da se centralizovano i na samo jednom mjestu vrši identifikacija (autentifikacija i autorizacija) građana i privrednih subjekata za korišćenje online servisa organa uprave,

Nadležnost: MIDT, MUP.

Rok: 2013 – 2016.

Za realizaciju gornjih ciljeva identifikovani su sledeći podciljevi :

3.1 Unapređenje poslovnih procesa i smanjenje administrativnih barijera u organima uprave Crne Gore

Unapređenje poslovnih procesa u organima uprave u sastavu ministarstava, samostalnim organima uprave, sekretarijatima, zavodima, direkcijama i agencijama, kroz podizanje efikasnosti, uštedu vremena, smanjenje troškova i kvalitetno upravljanje dokumentacionom građom. U cilju informatizacije i elektronizacije kancelarijskog polovanja, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije privodi kraju prvu fazu implementacije sistema za elektronsko upravljanje dokumentima, odnosno elektronskog kancelarijskog poslovanja u ministarstvima i Generalnom sekretarijatu Vlade.

Pojednostavljenje ili ukidanje administrativnih procesa je važan cilj Akcionog plana za razvoj eGovernment-a do 2016. godine.

Ovo se može postići kroz pametnu upotrebu dostupnih informacija i primjenom principa "jedna jedina" registracija podataka, čime se potrebne informacije od građana prikupljaju samo jednom, pod uslovom da su ispunjeni zahtjevi za zaštitu podataka o ličnosti. Da bi se eliminisala nepotrebna administrativna opterećenja, neophodno je na jedinstven način definisati izvor podataka iz svih registara i za sve registre koje vode državni organi, nezavisno od toga da li su digitalizovani ili ne, prvenstveno: Centralni registar stanovništva, Registar Fonda PIO, Registar Fonda zdravstva, Registar Zavoda za zapošljavanje, Centralni registar privrednih subjekata, Registar učenika, škola i zaposlenih u školama, Kreditni biro i javni kreditni registar i dr.

Aktivnost: Napraviti popis podataka koje vode državni organi u elektronskim i analognim registrima i evidencijama, definisati primarne izvore podataka za svaki podatak pojedinačno i urediti sistem međusobne razmjene podataka u cilju izbjegavanja dupliranja i eventualne razlike u podacima

Nadležnost: MIDT u saradnji sa svim državnim organima

Rok: 2014 – 2015.

Aktivnost: Kontinuirano vršiti izmjene i dopune zakonskih rešenja kojim će se unapređivati poslovni procesi i smanjivati administrativne barijere. Reinženjering poslovnih procesa u Vladi Crne Gore. Koristiti prakse zemalja koje su uspješno izvršile ovaj proces.

Nadležnost: Vlada Crne Gore

Rok: 2014 – 2016.

Aktivnost: Uvođenje sistema za elektronsko upravljanje dokumentima, odnosno elektronskog kancelarijskog poslovanja u organima uprave (eDMS druga faza). Prva faza projekta eDMS-a, kojom su obuhvaćena ministarstva i GSV, u finalnoj je fazi implementacije.

Nadležnost: MIDT

Rok: 2014 – 2016.

3.2 Povećanje efektivnosti i upotrebe eUprave

Povećanje efektivnosti eUprave se odnosi na dizajniranje elektronskih usluga koje će više odgovarati potrebama korisnika i pružanju fleksibilnog i personalizovanog

načina interakcije i obavljanja transakcija sa javnim upravama. Na primjer, da bi se pratila dodjela odobrenja ili pogodnosti, upis u školama i univerzitetima, traženje i dobijanje onlajn sertifikata, podnošenje poreske prijave itd.

Pored toga, upotrebom i pristupom uslugama eUprave trebalo bi poboljšati isporuku eGovernment usluga putem više kanala (uključujući i internet, TV, telefon, mobilni uređaj, ili gdje je potrebno preko posrednika).

Aktivnost: Obezbijediti dostupnost od 100 najčešće korišćenih usluga državnih organa i lokalne samouprave na portalu eUprava. Lista usluga će se formirati na godišnjem nivou u saradnji sa resornim institucijama, uzimajući u obzir listu od 20 osnovnih usluga eUprave definisanih od strane Evropske Komisije;

Nadležnost: MIDT u saradnji sa resornim institucijama

Rok: 2014.

Aktivnost: Obezbijediti dostupnost od 200 najčešće korišćenih usluga državnih organa i jedinica lokalne samouprave na portalu eUprave.

Nadležnost: MIDT u saradnji sa resornim institucijama

Rok: 2015 - 2016.

Aktivnost: Obezbijediti pravnu regulativu za razvijanje mobilnih aplikacija iz oblasti eUprave, tj. definisati strateški i pravni okvir za razvoj mGovernmenta, odnosno za upotrebu mobilnih i bežičnih informaciono-komunikacionih tehnologija u cilju poboljšanja funkcionisanja organizacija iz javnog sektora. Povezivanjem mobilnih i wireless ICT tehnologija, e-usluge javnog sektora će postati dostupne „*anytime, anywhere*“ za građane.

Nadležnost: MIDT

Rok: 2014 – 2016.

Rizik realizacije ovih aktivnosti predstavlja nezainteresovanost organa uprave za postavljanje elektronskih usluga, kao i neobaviještenost građana i privrede o prednostima ovakvih tehnologija.

3.3 Unapređenje transparentnosti u donošenju odluka Vlade Crne Gore

Unapređenje transparentnosti u donošenju odluka Vlade Crne Gore i njene upotrebe ličnih podataka građana, pomažu da se izgradi povjerenje građana i poboljša odgovornost kreatora politike.

Aktivnosti: Vlada Crne Gore će nastaviti sa aktivnostima na povećanju transparentnosti rada kroz online pristup informacijama o vladinim zakonima i regulativama, politikama i finansijama.

Nadležnost: MIDT

Rok: 2014 – 2016.

Aktivnost: Promovisati postojeće i kontinuirano razvijati nove servise koji će omogućiti građanima uvid u korišćenje njihovih ličnih podataka od strane organa uprave, npr. SMS gateway, mobilne aplikacije.

Nadležnost: MIDT, ostali resori

Rok: 2014 - 2016.

3.4 Učešće građana i preduzeća u kreiranju politike procesa

Vlada Crne Gorese obavezuje na razvoj i promovisanje modela za preduzeća i građane da učestvuju u javnim konsultacijama i debatama u donošenju odluka oslanjajući se na ICT rješenja.

Aktivnost: Vlada Crne Gore će nastaviti sa razvojem usluga koje uključuju zainteresovane strane u javne debate i proces donošenja odluka. Potrebno je promovisati postojeći servis elektronske javne rasprave i omogućiti veće učešće organa uprave u ovom servisu, kroz promotivne kampanje resornih institucija, u cilju povećanja stepena korišćenja od strane građana.

Nadležnost: Vladin biro za odnose sa javnošću, MIDT, resori

Rok : 2014 - 2016.

Aktivnosti: Preporučuje se lokalnim samoupravama da u saradnji sa Vladom Crne Gore postojeći servis elektronske peticije implementiraju na lokalnom nivou.

Nadležnost: Vladin biro za odnose sa javnošću, MIDT, lokalna samouprava

Rok: 2014 - 2016.

3.5 Elektronske javne nabavke

Elektronske javne nabavke obuhvataju elektronski sistem oglašavanja, odnosno pozivanja na podnošenje ponuda, elektronsku evaluaciju tendera, elektronski izbor ponuđača, elektronsko naručivanje, kontakte i elektronsko plaćanje. Portal eNabavki će osigurati jedinstveno mjesto gdje će se objavljivati javni tenderi, a ponuđači podnositi ponude za pomenute tendere, elektronskim putem.

Realizacijom projekta Elektronskih javnih nabavki, uz prethodnu promjenu ZJN, uklonila bi se jedna od najvećih biznis barijera u Crnoj Gori. Iz tog razloga, neophodna je hitna realizacija ovog projekta, koju će pratiti implementacija Enterprise Service Bus-a (ESB), koji je preduslov za realizaciju projekta eNabavke.

Aktivnost: Razviti informacioni sistem za elektronske javne nabavke preko kojeg se u potpunosti realizuje cjelokupan proces javnih nabavki, i to: elektronski sistem oglašavanja, elektronska evaluacija tendera, elektronski izbor ponuđača, elektronsko naručivanje, kontakti i elektronsko plaćanje.

Nadležnost: MIDT, MF, Uprava za javne nabavke

Rok: 2015.

Aktivnost: Vlada Crne Gore će kontinuirano stvarati preduslove za mala i srednja preduzeća da u sve većoj mjeri učestvuju u pilot projektima EU koji imaju za cilj povećanje prekograničnih eNabavki, kroz potpisivanje neophodnih memoranduma o razumijevanju.

Nadležnost: MIDT

Rok: 2014 - 2016.

3.6 Unapređenje IT okruženja i digitalne pismenosti

eUprava služi kao instrument za kontinuirano poboljšanje ukupnih performansi organizacije kroz unapređenje procesa u upravama i smanjenje troškova, odnosno poboljšanje organizacionih sposobnosti. Unapređenjem kvaliteta IT okruženja i podizanjem nivoa digitalne pismenosti u organima javnog sektora, poboljšava se rad

administracije, povećava raspoloživost usluga i doprinosi se formiranju e-društva, koji je i najbitniji segment razvoja e-uprave.

Da bi se obezbijedio adekvatan servis javne administracije građanima i biznisu primjenom informaciono-komunikacione tehnologije, potrebno je podići nivo digitalne kompetentnosti u organima javne upotrebe kroz kontinuirane obuke zaposlenih saglasno ECDL standardu. Politiku obrazovanja i kreiranja IT kadra neophodno je zasnovati na evropskim i drugim programima za razmjenu stručnog osoblja.

U cilju povećanja IT pismenosti u državnim organima i u obrazovnim institucijama, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije i Ministarstvo prosvjete, a kroz IPA 2011 program, učestvuju u projektu „Uvođenje ECDL standarda u obrazovni sistem“, preko kojeg će se obučiti oko 3500 državnih službenika i nastavnog kadra. Pored ovih aktivnosti, po ECDL standardu je organizovano niz obuka u oblasti zdravstva, obuke za vulnerabilne grupe i sl.

Aktivnost: Nastaviti ECDL obuku za državne službenike i namještenike u organima državne uprave. U što većoj mjeri koristiti donatorsku podršku za realizaciju ovih aktivnosti.

Nadležnost: MIDT, Uprava za kadrove

Rok: 2016.

Aktivnost: Kontinuirano pratiti politiku obrazovanja u IT oblasti i kreiranja IT kadra, kroz korišćenje evropskih i drugih programa za razmjenu stručnog osoblja.

Nadležnost: MIDT

Rok: 2016.

Aktivnost: Razviti poseban IT registar koji će obuhvatiti: IT kadar, privredna društva i nevladine organizacije.

Nadležnost: MIDT, Poreska uprava, Privredna komora

Rok: 2015.

3.7 Interoperabilnost

Interoperabilnost je sposobnost sistema i mašina za razmjenu, obradu i pravilno interpretiranje informacija. To je više nego samo tehnički izazov, jer on također obuhvata pravne, organizacione i semantičke aspekte rukovanja podacima. Interoperabilnost je suštinski preduslov za otvoreno, fleksibilno pružanje usluga eUprave i omogućavanje saradnje između administracija. Nacionalni okvir interoperabilnosti treba da obezbijedi da se unutar javne uprave usklade poslovni procesi kako bi se ispoštovala evropska dimenzija pružanja javnih usluga, poštujući politiku bezbjednosti, privatnost, čuvanja i arhiviranja svake od navedenih javnih usluga i elektronskih zapisa, bez nametanja specifičnih tehnoloških rješenja.

Aktivnost: Razviti Enterprise Service Bus ESB sistem za automatsku razmjenu podataka između informacionih sistema državnih organa. ESB predstavlja vezu između jedinstvene mrežne i systemske infrastrukture na kojoj počiva informacioni sistem državnih organa i tehnološki divergentnih aplikativnih rješenja pojedinih državnih organa ili službi i kao takav obezbjeđuje razmjenu podataka između više sistema, nezavisno od kompatibilnosti sistema koji isti imaju.

Nadležnost: MIDT

Rok: 2014 – 2016.

Rizik za realizaciju ovih aktivnosti se ogleda prije svega u nespremnosti državnih institucija da prihvate novi sistem razmjene podataka, što se može riješiti kroz izradu posebnog zakona koji bi regulisao ovu oblast. Pored ovoga, veliki rizik predstavlja i ažurnost podataka iz registara i informacionih sistema.

3.8 eID – elektronska identifikacija

Za mnoge onlajn servise neophodno je da se identifikuje i autentifikuje fizičko ili pravno lice kome će usluga biti isporučena. Elektronska identifikacija (eID) i usluge autentifikacije su od suštinskog značaja za bezbjednost elektronskih transakcija (u javnom i privatnom sektoru).

Aktivnost: Unaprijediti mogućnosti elektronskog identiteta kroz uvođenje novih tehnologija autentifikacije i autorizacije. Uvesti mobilnu autentifikaciju.

Nadležnost: MIDT

Rok: 2016.

Aktivnost: U saradnji sa drugim resornim institucijama analizirati mogućnost implementacije digitalnog certifikata na ličnim kartama građana. Analizom razmotriti mogućnost projekta „digitalne lične karte“ i omogućiti građanima digitalni certifikat na ličnoj karti po cijeni tradicionalne lične karte. Razmotriti zakonsko rešenje kojim bi se definisala obaveza postavljanje digitalnog certifikata na ličnu kartu, bez prethodne saglasnosti građanina.

Nadležnost: MIDT, MUP

Rok: 2016.

3.9 Prekogranične elektronske usluge

Imajući u vidu evropsku perspektivu CG, veća pažnja će biti posvećena prekograničnim uslugama i omogućavanju prekograničnih usluga. Ovdje se prije svega misli na eID i sl. servise. U početku, biće podržano učešće u novim velikim pilot projektima na osnovu jasno definisanih potreba (npr. u oblastima kao što su ePravda ili eOkolina). Predviđene akcije treba da obezbijede preduslove za uključanje u punu implementaciju proširenja prekograničnih usluga sa EU.

Aktivnost: Pristupanje svim programima unije koji za cilj imaju povećanje prekograničnih usluga, npr Horizon 2020 i sl.

Nadležnost: MIDT

Rok: 2014 – 2016.